

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci **žalobce: J. B.**, zastoupený JUDr. Tomášem Štípkem, advokátem se sídlem Sadová 1585/7, Ostrava - Moravská Ostrava, proti **žalovanému: Celní ředitelství Ostrava**, se sídlem nám. Sv. Čecha 8, Ostrava - Přívoz, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2009, č. j. 3362-3/2009-140100-21, ve věci zástavního práva, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 11. 2009, č. j. 22 Ca 213/2009 – 22,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) ze dne 26. 11. 2009, č. j. 22 Ca 213/2009 - 22, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2009, č. j. 3362-3/2009-140100-21. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Celního úřadu Karviná (dále též „správce daně“) ze dne 5. 5. 2009, č. j. 1387-6/2009-146100-021, kterým bylo dle ustanovení § 72 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“), rozhodnuto o zřízení zástavního práva ke spoluvlastnickému podílu 590/10000 k nemovitosti: zastavěná plocha a nádvoří, parcela 45/1, výměra 236 m², zapsané na LV č. 6046, okres CU0803 Karviná, obec 598933 Český Těšín, katastrální území Český Těšín (dále též „předmět zástavy“).

Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že pohledávka, jež byla zajištěna, je po splatnosti a rozhodnutí o jejím vyměření je pravomocné a vykonatelné. Námitka žalobce o nesprávném vyměření daně není v tomto řízení důvodná, neboť se jí zabýval soud v jiném řízení vedeném pod sp. zn. 22 Ca 305/2008. Námitka žalobce, že zástavy jsou v hodnotě vyšší než zajištěná pohledávka, je zcela obecná, neboť stěžovatel pouze nadnesl, že zásada proporcionality byla porušena a zabývá se jí jen ve vztahu k trestnímu řízení a domnělé výši pohledávky. Tato otázka patří do řízení o žalobě proti vyměření daně a v tomto řízení jí nelze přisvědčit. Občanský zákoník ani zákon o správě daní a poplatků nestanoví pro poměr zástavy a zastavené pohledávky žádná pravidla. Z uvedených důvodů krajský soud podanou žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil kasační důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., namítá tedy nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, které spatřuje v tom, že se krajský soud v řízení týkajícím se vyměření spotřební daně (vedeném u krajského soudu pod sp. zn. 22 Ca 305/2008) ztotožnil s názorem žalovaného, že žalobce lze v předmětné věci označit jako plátce daně podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. f) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebních daních“), a tedy v tomto řízení dospěl k závěru, že takto vyměřenou spotřební daň lze zajistit zřízením zástavního práva a žalobu zamítl. Stěžovatel zdůrazňuje, že jej nelze označit za osobu, která předmětné výrobky skladovala, dopravovala (vyjma 2000 l) a uváděla do volného oběhu, aniž by prokázala, že se jedná o výrobky zdaněné nebo neprokázala způsob jejich nabytí oprávněně bez daně. Stěžovateli nesvědčil k výrobkům žádný nabývací titul, ani žádný právní titul k prostorům, v nich bylo zajištěno 12 000 l lihu. Uvádí, že dlužná daň tak, jak byla stanovena rozsudkem v trestním řízení, se pohybuje v řádu 500 000 Kč a je zajištěna zástavou, jejíž hodnota několikanásobně převyšuje hodnotu samotné daňové pohledávky. V tomto spatřuje porušení zásady přiměřenosti. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se v napadeném rozhodnutí o odvolání vypořádal se všemi námitkami stěžovatele, tímto také odkazuje na své vyjádření k žalobě. Argumentaci stěžovatele shledává irelevantní. Znovu zdůrazňuje, že předmětem řízení není posouzení správnosti či zákonnosti vyměření spotřební daně z lihu ani posouzení trestní odpovědnosti stěžovatele, ale posouzení zákonnosti zřízení zástavního práva ke spoluvlastnickému podílu k nemovitosti. S ohledem na tyto závěry navrhuje, aby Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnosti zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z předloženého soudního a správního spisu bylo ověřeno, že dne 11. 4. 2007 byl Celním úřadem v Karviné vydán platební výměr č. j. 50447-05/07-146100-024, jímž byla stěžovateli vyměřena daňová povinnost ve výši 3 543 050 Kč, a to ve smyslu § 68 zákona o spotřebních daních. Proti platebnímu výměru podal stěžovatel dne 23. 7. 2007 odvolání, jež bylo rozhodnutím Celního ředitelství Ostrava dne 10. 9. 2008 zamítnuto. Právní moci nabylo toto rozhodnutí dne 24. 9. 2008. Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 10. 2009, č. j. 22 Ca 305/2008 - 35, jímž byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti výše specifikovanému odvolání, je u zdejšího soudu vedeno pod sp. zn. 9 Afs 11/2010. Dne 8. 10. 2008 vydal správce daně Výzvu k zaplacení splatného nedoplatku v náhradní lhůtě č. j. V73/1461000080003216, proti níž podal stěžovatel dne 17. 12. 2008 odvolání, které bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 1. 2009 zamítnuto. Stěžovatel pohledávku neuhradil, a proto vydal správce daně dne 19. 3. 2009 Upomínku o zaplacení nedoplatku, č. j. 1387-2/2009-146100-021, v níž stěžovatele upozornil, že v případě, kdy stěžovatel pohledávku ve lhůtě 15 dnů neuhradí, přistoupí správce daně k jejímu vymáhání formou exekuce dle ustanovení § 73 odst. 3 a 6 zákona o správě daní a poplatků. Stěžovatel následně dne 6. 4. 2009 zažádal o poseckání, dle opravného podání o odložení výkonu rozhodnutí podle ustanovení § 73 zákona o správě daní a poplatků, neboť u krajského soudu probíhalo řízení o rozhodnutí správce daně, které je podkladem k zaplacení splatného nedoplatku. Dne 5. 5. 2009 rozhodl správce daně rozhodnutím č. j. 1387-7/2009-146100-021 o odložení výkonu rozhodnutí dle ustanovení § 73 odst. 9 zákona o správě daní a poplatků, a to do doby rozhodnutí krajského soudu o správní žalobě pod sp. zn. 22 Ca 305/2008. Povolení odkladu rozhodnutí však podmínil nabytím právní moci rozhodnutí o zřízení zástavního práva podle § 72 zákona o správě daní a poplatků č. j. 1387-6/2009-146100-021, které téhož dne vydal a jehož přezkum je předmětem tohoto řízení u kasačního soudu.

Zákon o správě daní a poplatků v § 72 stanoví, že k zajištění daňové pohledávky a jejího příslušenství může správce daně zřídit rozhodnutím zástavní právo. Současně stanoví subsidiární použití příslušných obecných ustanovení o zástavním právu upravených v zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Zástavní právo slouží k zajištění pohledávky pro případ, že dluh, který jí odpovídá, nebude včas splněn s tím, že v tomto případě lze dosáhnout uspokojení z výtěžku zpeněžení zástavy. Ze zástavního práva vznikají práva a povinnosti zástavnímu věřiteli, který má právo na uspokojení z výtěžku zpeněžení zástavy, nebude-li dluh, který odpovídá zajištěné pohledávce, včas splněn, a zástavnímu dlužníku [osobě, která je vlastníkem předmětu zástavního práva (zástavy)], jehož majetek (jeho zpeněžení) má být použit k uspokojení zástavního věřitele, nebude-li dluh, který odpovídá zajištěné pohledávce, včas splněn.

Předmětem tohoto řízení je proto toliko zodpovězení otázky, zda byl postup správce daně ve věci zřízení zástavního práva na nemovitosti ve spoluvlastnictví stěžovatele v souladu s právní úpravou či nikoliv. Úkolem soudu v tomto řízení je přezkoumat výlučně tuto otázku, nikoliv posuzovat, zda výše pravomocně vyměřené daňové povinnosti je či není v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud považuje za rozhodující pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí skutečnost,

že stěžovatel měl v okamžiku vydání napadeného rozhodnutí vůči správci daně splatnou daňovou pohledávku ve výši 3 543 050 Kč na základě výše specifikovaného pravomocného platebního výměru a nebylo jakkoliv prokázáno, že by došlo ke zrušení či ke změně této daňové povinnosti, případně, že by stěžovatel doměřenou daňovou povinnost již uhradil. Naopak ze spisového materiálu vyplývá, že stěžovatel požádal o odklad výkonu rozhodnutí dle ustanovení § 73 odst. 9 zákona o správě daní a poplatků, správce daně stěžovateli vyhověl a exekuci splatné daňové pohledávky odložil s tím, že neuhrazenou daňovou pohledávku zajistil zástavním právem. Vydání rozhodnutí o zřízení zástavního práva k zajištění daňové pohledávky a jejího příslušenství podle ustanovení § 72 uvedeného zákona patří do výlučné pravomoci správce daně. Zástavní právo nemůže vzniknout ani trvat bez právního důvodu – tím je neuspokojená daňová povinnost. Zástavní právo přistupuje k dani jako k hlavnímu právnímu závazku, který zajišťuje, má tedy akcesorickou povahu a jeho existence je závislá na trvání daňového závazku. Námitka směřující do nesprávně vyměřené výše daňové povinnosti není ani nemůže být předmětem tohoto řízení. Zodpovězení této otázky je předmětem jiného řízení, a to řízení ve věci zákonnosti vyměřené daňové povinnosti, které ostatně stěžovatel také vede a jež je u kasačního soudu evidováno pod sp. zn. 9 Afs 11/2010.

Další námitka stěžovatele uplatněná v kasační stížnosti se týká tvrzené nepřiměřenosti výše zajištěné pohledávky ve vztahu k ceně zajištěného spoluvlastnického podílu na nemovitosti. Zákon o správě daní a poplatků ani občanský zákoník výslovně nestanoví pravidla pro poměr hodnoty zástavy k hodnotě pohledávky. Rozšířený senát zdejšího soudu v rozhodnutí ze dne 27. 10. 2009, č. j. 2 Afs 186/2006 - 54 (dostupný na www.nssoud.cz), uvedl, že „*při zřízení správcovského zástavního práva by rovněž měly být respektovány základní zásady daňového řízení, zejména pak zásada proporcionality, popř. minimalizace zásahů do práv vyjádřená v § 2 odst. 2 d. ř.*“ Stěžovatel odvozuje výši pohledávky od výroku rozsudku v trestním řízení, kde mu byl vyměřen trest za zkrácení daně ve výši řádově 500 000 Kč, a uvádí, že zastavená nemovitost leží v lukrativní části Severomoravského kraje, a tedy výše zástavy několikanásobně převyšuje samotnou daňovou pohledávku, ovšem bez toho, že by odpovídajícím způsobem doložil, jakou hodnotu zastavený spoluvlastnický podíl na této nemovitosti má. V posuzované věci činí výše pohledávky správce daně 3 543 050 Kč tak, jak bylo vyměřeno platebním výměrem, a nikoliv částku, jež představuje krácení daně za které byl stěžovatel uznán vinným shora specifikovaným trestním rozsudkem. Kasační soud je v této otázce nucen zdůraznit, že zástavní právo bylo zřízeno pouze ke spoluvlastnickému podílu žalobce, jenž činí 590/10000 nemovitosti, tedy přibližně 1/17 hodnoty nemovitosti. Stěžovatel nijak neprokázal, že by hodnota jeho zastaveného podílu na nemovitosti měla nepoměrně vyšší hodnotu, než je částka stanovená platebním výměrem, a proto nebyla přiměřená. Nejvyšší správní soud proto nemůže přisvědčit ani této námitce.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů

řízení. Žalovanému žádné náklady vynaložené nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. září 2010

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu